

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

7. Lex zelotypiæ apud Iudæos qualis fuerit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

S. Augustin.
lib. 83. qq. 9.
35. & 36.

S. Thom. 1. 2.
q. 28. a. 4. in c.

contrarium est, vel repugnat. Amor quippe *quidem morus est in amatum*, ut S. Augustinus loquitur. Quare, quisquis impetu se aliquid amat, aut concupiscit, contra omnia ea, quæ consecutioni, aut quietæ fruitioni eius, quod amatur, repugnant, solent commoueri. Hinc coniuges zelo exardescunt, *ne per aliorum consortium impediatur singularitas, quam in uxore quarunt*, aut in viro. Haud absurde igitur de Stoicorum sententia, Cicero Zelotypiam, in genere, finit, *agritudinem ex hoc, quod alter quæque potitur eo quod quis concupiscit*, amore scilicet concupiscentiæ, ex quo etiam zelus invidiæ pullulat, in illis, qui, quia excellere immoderate appetunt, concitantur in eos, qui dum excellere videntur, eorum quoque videntur excellentiæ obstare. Sed longè seuior est zelus ille, qui coniuges urit: facilius enim quis eiusdem secum honoris, quam eiusdem tori consortem patitur. Duos Consules una vrbs habere potest, aut duos Gubernatores. Vni femina nulla gens concessit duos maritos, Atque idcirco rectius competit huic zelo illa eius descriptio, quod metus sit, *ne quis habeat commune, quod tuum unius esse velis*. Qui metus, tanquam pestilentia matrimoniorum, est eliminandus. Nam suspiciones parit, gignit discordias; excacat mentes; procreat infidias; præcipitat animos in querelas, vindictas, exedes. Non est, vbi prudentia regit amorem: semper adheret ijs, qui uxores suas depereunt, atque in eas, non stultorum tantum ritu, sed etiam, *sicut equus & mulus, insaniunt*.

VII.

Num. 5. 14.

Quamobrem, ut huic nimio amori medicinam faceret Deus, populo suo Israëlítico peculiare Zelotypiæ leges præscripsit. *Si spiritus Zelotypiæ concitauerit virum contra uxorem suam, quæ vel polluta est, vel falsa suspitione appetitur; adducet eam ad sacerdotem, & offeret oblationem pro illa, decimam partem sari farina hordeacea: non fundet supra eam oleum, nec imponet thus: quia sacrificium Zelotypiæ est, & oblatio inuestigans adulterium. Offeret igitur eam sacerdos, & statuet coram Domino, assumetque aquam sanctam in vase fictili, & pauxillum terra de pavimento tabernaculi in eam &c. adiurabitque eam, & dicet: Si non dormiuit vir alienus tecum, & si non polluta es, deserto mariti toro, non te nocent*

cebunt aqua ista amarissima, in quas maledicta congesti &c. Ita, quodammodo, quasi per continuum miraculum, olim, apud Iudeos, adulterij scelus explorabatur: partim, ne si factum, quod suspicabantur, probare non possent Zelotypi, vxores occiderent; partim, vt amota omni suspicione ac metu, coniuges inter sese læto animo serenoque vitam agerent. Apud Christianos quoq; olim mulieres suspectæ de adulterio se purgabant ferri candentis innoxio tactu calcatuue, quod de S. Kunigunda Imperatrice legimus, aut aqua oleoue feruenti; vt alibi ostendimus. Quin & per duella. Sed hæc, nisi peculiari certoque Dei instinctu à sanctis facta, nunc non probantur; neque enim sunt à Deo instituta. Quare, tanquam quædam Dei tentatio, damnantur. Illa autem vetera Iudæorum, velut leges carimoniales, dudum sunt abolita. Aboleatur & nimius ac insanus amor; satis tunc prospectum erit, ne in tragœdias erumpat. Quem in finem Tiraquellus hanc quoque legem ponit

Tiraquell.
leg. xvi. con-
nub.

OMNIUM TETERRIMAM, PERNICIOSISSIMAM, EXITIOSISSIMAM, FUGIANTO.
Oritur hic affectus 1. à natura & genio loci. Sunt enim aliæ atque aliæ nationes magis suspiciosa, & in hac præsertim re, diffidentes, quod Bodinus Italis & Hispanis ascribit; & de quadam gente, in Germania habetur, quæ ne minimum quidem alieni viri, cum vxoribus colloquium vult tolerare. Plutarchus memorat, apud Persas, eum non tantum, qui appellasset, & attigisset regis pellicem, sed & qui in itinere propius præteruectus esset, capite multatum fuisse. 2. Oritur zelotypia à quorundam nimia sapientia. C. Sulpitius cum sapere supra ceteros mortales vellet, vxorem suam repudiavit, quod aperto capite ædes egressa esset: *Lex*, inquebat, *tibi meos vnus oculos præfinit, quibus formam tuam approbes: his esto speciosa, non aliorum oculus placens.* 3. Est & hæc imprudentia stultorum errans, vt omnem vmbra timeant, & vxores suas existiment vniversis amabiles videri, æquæ ac sibi. Non sinunt ergo illas salutari, non patiuntur quoquam prodire. Quin &, si in templum concedant, metuunt. Est itaq; verum illud: *Qui expellit mulierem*

VIII.

Plutarch, in
Artaxerxe.

Prou. 14. 8.

Prou. 18. 22.

LII 3

bonana